

LP

●●● Eesti Päevaleht

KAIE KÕRB:

heaks õpetajaks
ei saa ainult
raamatut lugedes

HANNES HANSO SÕPRADELE JÄRELE

Kuressaare linnapea võttis
puhkuse ja sõitis Aafrikasse
Uhhuduuri jätkama

KODUMAINE IMETAIM VALLUTAB MAAILMA

Tartumaal elav perekond
valmistab kanepiseemneõlist
tervislikke kreeme

BARACK OBAMA VISIIDI OOTUSES

Milline näeb välja Tallinna
liiklusskeem Eestile nii
ajalooliselt tähtsal päeval

9 772228 226012 >

NR 35 (98)
30. august 2014
Hind 1.40

Kaie Kõrb:

miski ei ole võimatu, kui sa nii otsustad

Algav sügis saabub endisele priimabaleriinile Kaie Kõrbile teisiti, sest tema kaksikutest pojad lähevad eelkooli.

Suvi saab sajuga lõigatult selleks korraks läbi ja Kaie Kõrb veab tumesinise sügisjaki hõlmad pisut rohkem koomale, et end Kadriorus Luigetiigi veerele pildistama sättida. Kuid mida tiigile lähemale ta jõuab, seda soojemaks muutub ta ilme. Korraga särab naeratus üle kogu Kaie näo: „Kui ilus, ongi mustad luiged!” Vihm lakkab. Päriselt ka.

Kuucaastased kaksikud Eduard ja Raimond tormavad ikka veel lahtiste vihmavarjudega lindude poole ja ema hüüatab heledalt, et nüüd kukuvad pojad küll koos või järjest tiigivette. Ent poisid ei kuku, vaid kükitavad ema kõrval paeplaadile ja sirutavad tühjad pihud punaste luigenokkade poole. „Vaadake, poisid, siin tiigi keskel väikesel saarel on issi ja emme tantsinud,” viipab kõnealusel 1996. aasta suvel priimabaleriini tiitlit kandnud Kaie pusrkkaevu poole. Kaiet kõik need aastad laval ja elus kätel kandnud Viesturs Jansons paneb poegade vihmavarjud kokku, kükitab ja võtab perel

Piret Kooli
piret.kooli@lehed.ee

ga paremini. Kas teie jaoks on need tiitlid erinevad?

Sõnana on direktress (Kaiet lausutuna sõna lausa heliseb – P. K.) ilus tõesti, kuid see tiitel ei anna mulle küll midagi rohkemat juurde. Mina olen, nagu olen alati olnud. Mind ei muuda küll miski ja kõik, mis ette võetud, tuleb ära teha.

Mul on oma klass ja ma õpetan klassikalist balletti, nädalas kokku kümme akadeemilist tundi. See on paras koormus, administreerimine võtab põhilise aja.

Koolijuhhi ametist ei ole ma samuti kunagi otseselt unistanud, tulevikku hakkasin kujutlema alles siis, kui mind konkursiga balletikooli juhiks valiti. Kui see hakkas konkureerima tantsu ja õpetamisega, mis ongi minu elu. Armastan väga lapsi ja tunnen, et mul on kogemusi, mida neile edasi anda. See kool on mu hing, sest vähemalt poole oma elust olen ju siin veetnud.

Eelmised neli koolijuhti olid mehed ja

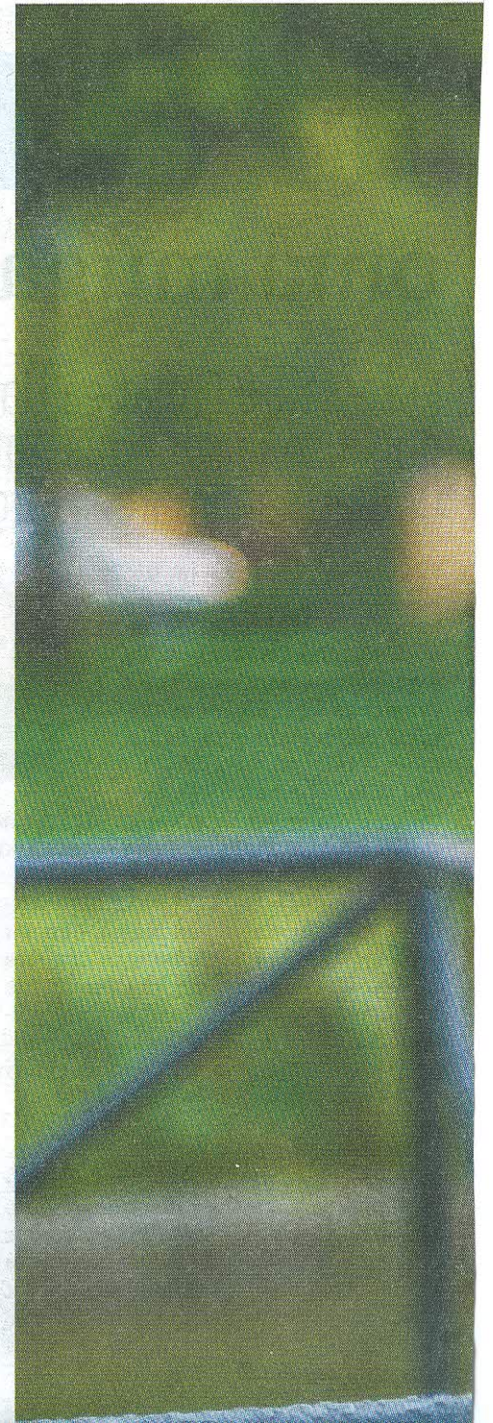
na. Ka tulevikus tegelen sellega, et meie õpilased välismaale stažeerima jõuaksid.

Isiklikus plaanis aga tähendab puhkus minu jaoks eemaldumist ennekõike majapidamistödest. Sõitsime veidi ringi ja olime pikemalt ka abikaasa ema juures Lätis.

Tähistasite Viestursiga 23. augustil oma 13. pulma-aastapäeva. Umbes sama kaua olete kaasa kaudu ka Lätimaaga seotud. Kui palju abikaasa emakeelt räägite?

Tegelikult ikka hästi vähe, aru saan õnneks juba rohkem.

Lapsed ka ei taha seda keelt osata. Ütlesidki Viestursile otse, et „issi, see on nii imelik keel”, ja no ei räägi. Lätis olles aga püüavad isa vahendusel ikka vanemaga kõnelda ja ehk seeläbi jääb neil midagi meelde ka. See-eest on poistel inglise keel suus. Viestursi [täisealise] tütre ja Läti mängutubades suhtlesid nad ainult inglise keeles. Omavahel mängides

tama sättida. Kuid mida tiigile lähemale ta jõuab, seda soojemaks muutub ta ilme. Korraga särab naeratus üle kogu Kaie näo: „Kui ilus, ongi mustad luiged!” Vihm lakkab. Päriselt ka.

Kuueaastased kaksikud Eduard ja Raymond tormavad ikka veel lahtiste vihmarvarjudega lindude poole ja ema hüüatab heledalt, et nüüd kukuvad pojad küll koos või järjest tiigivette. Ent poisid ei kuku, vaid kükitavad ema kõrval paeplaadile ja sirutavad tühjad pihud punaste luigenokkade poole. „Vaadake, poisid, siin tiigi keskel väikesel saarel on issi ja emme tantsinud,” viipab kõnealusel 1996. aasta suvel priimabaleriini tiitlit kandnud Kaie purskkaevu poole. Kaiet kõik need aastad laval ja elus kätel kandnud Viesturs Jansons paneb poegade vihmarvarjud kokku, kükitab ja võtab perel ümbert kinni.

Algav sügis saabub Kaie perele teisiti, viies kaksikud eelkooli. „Sobiva leidmisel oli kõige tähtsam, et see oleks töökohale võimalikult lähedal,” ütleb Kaie, kes töötab pikki päevi Toompeal kiriku ja lossi vahel Tallinna balletikooli direktori kabinetis. Ka Viesturs õpetab samas majas ning vähemalt aastaks on kõik logistiliselt kenasti paigas, sest lasteaed on rahvusraamatukogu taga ja eelkool Tallinna inglise kolledžis.

Tegelikult kuuluvad Kaie jaoks sügis ja koolis käimine juba aastakümneid kokku. Esiti muidugi ta enese kooliaastate tõttu, mille ta veetis muu hulgas ka siinsamas Toompeal, kus ta nüüd, pereelust ja Moskva kooliaastaist tingitud pausidega on juba pea 20 aastat järjest klassikalist balletti õpetanud.

Direktrissina tervitab Kaie Kõrb kooliaasta puhul seekord juba sada üht õpilast. „Kuid põnevalt algab see aasta meil kindlasti,” muigab Kaie, viidates USA presidendi Eesti-visitidile, mis linna liikumispiiranguid seab. „Eks näis, mida täpselt neil päevil teha saame, ent kahtlemata on see võimalus lastel midagi uut õppida.” Just nii Kaie õppimisest mõtlebki: et oleks huvitav ja et paremini meelde jääks. Aga missugune on Kaie enda suhe õppimise, hariduse ja õpetajatega ning mida ta poegade koolitee alguses mõtleb?

Tallinna balletikooli kodulehel on teie ametinimetuse direktor. Direktriss sobib aga teie priimabaleriini hoiaku-

Piret Kooli
piret.kooli@lehed.ee

kuid see tiigile ei anna mulle küll midagi rohkemat juurde. Mina olen, nagu olen alati olnud. Mind ei muuda küll miski ja kõik, mis ette võetud, tuleb ära teha.

Mul on oma klass ja ma õpetan klassikalist balletti, nädalas kokku kümme akadeemilist tundi. See on paras koormus, administrerimine võtab põhilise aja.

Koolijuhi ametist ei ole ma samuti kunagi otseselt unistanud, tulevikku hakkasin kujutlema alles siis, kui mind konkursiga balletikooli juhiks valiti. Kui see hakkas konkureerima tantsu ja õpetamisega, mis ongi minu elu. Armastan väga lapsi ja tunden, et mul on kogemusi, mida neile edasi anda. See kool on mu hing, sest vähemalt poole oma elust olen ju siin veetnud.

Eelmised neli koolijuhti olid mehed ja kodusemaks muutmine on ju igati naiselik joon. Kas nüüd on kool teile ka meelepärasem?

Ka toonases koolis tahtsin ma väga õppida. Oma osa mängivad siin ka asukoht

– EESTI POISID

Lapsed ei taha läti keelt osata. Ütlesidki Viestursile otse, et „issi, see on nii imelik keel”, ja no ei räägi.

ja maja aura. Samuti see, et nii õpetajate tuba kui ka paljud õpetajad on sama koha peal... Jah, vanad paksud müürid on talletanud väga palju mälestusi. Alates sellest, et üles Toompeale rühkimine ajas keha kenasti enne tundi jõudmist soojaks, kuni selleni, et ülevalt balletisaalidest näeb imelist vaadet kogu vanalinnale.

Õpetajatööd kadestatakse selle pika puhkuse pärast. Kuidas möödus teie suvepuhkus?

Mul ei ole tõesti kunagi varem olnud nii pikka puhkust – koguni kolm nädalat järjest. Muidugi mahtus sisse ka tõiseid hetki, näiteks käisin oma kursuse õpilase Marita Veinrandiga Bulgaarias Varna balletikonkursil, mida peetakse üheks raskeimaks. Kahjuks ei pääsenud me 120 osaleja hulgast finaali, kuid meid märgati ja saime kiita. Ning nüüd läheb Marita Rootsi kuninglikku balletikooli end mõneks ajaks täiendama. Mul on Marita üle hea meel nii õpetaja kui ka koolijuhi-

ke majapidamistöödest. Sõitsime veidi ringi ja olime pikemalt ka abikaasa ema juures Lätis.

Tähistasite Viestursiga 23. augustil oma 13. pulma-aastapäeva. Umbes sama kaua olete kaasa kaudu ka Lätimaaga seotud. Kui palju abikaasa emakeelt räägite?

Tegelikult ikka hästi vähe, aru saan õnneks juba rohkem.

Lapsed ka ei taha seda keelt osata. Ütlesidki Viestursile otse, et „issi, see on nii imelik keel”, ja no ei räägi. Lätis olles aga püüavad isa vahendusel ikka vanemaga kõnelda ja ehk seeläbi jääb neil midagi meelde ka. See-eest on poistel inglise keel suus. Viestursi [täisealise] tütrega ja Läti mängutubades suhtlesid nad ainult inglise keeles. Omavahel mängides ka. Algul arvasin, et nad ajavad niisama loba ega jaga tegelikult eriti, aga tegelikult teavad täpselt. Vahel olen küsinud midagi inglise keele kohta, siis tõlgivad kõik täpselt ära. On olnud isegi olukordi, kus küsin neilt mõne võõrama sõna tähendust ja nad teavadki seda. Hämmsatav täiesti – nad on keele ise suhu saanud!

Mis vanuses teil inglise ja vene keel selgeks sai?

Kindlasti mitte kuueaastaselt. (Naerab.) Inglise keelt oskan niipalju, kui erialaselt vaja, kuid kindlasti peaksin juurde õppima, sest praktiseerimine käib ju hooti. Vene keel on täiesti selge, sest õppisin Moskvas GITIS-es (riiklikus teatrikunstiakadeemias – toim).

Algul, kui Moskvasse läksin, kujutasin ette, et oskan keelt. Kuni ühel päeval kunstiajaloo arvestusele minnes sain aru, et vastan õpetajale ainet eesti keeles. Ühtki venekeelset lauset ei tulnud pähe. Seetõttu õppisin vene keeles kõigepealt mõttega lugema ja õppima. Näiteks filosoofiat polnud ma ju eesti keeleski õppinud. Võtsin siis raamatu kätte, tõlkisin teksti eesti keelde, et aru saada, mida loen, ja seejärel õppisin vene keeles edasi. Raske oli.

Mis neist ainetest meelde jäi?

Õppisin tänu neile ainetele – muu hulgas tänu kunstiajaloole ja filosoofiale – loogiliselt mõtlema. Sain teada, kuidas lahendada olukordi või läheneda inimestele. Tänu õpitule olen kindlam ja tean

nüüd, et asjad on alati scotud. Ja kui tänagi minult küsitakse, et miks me koolis üht või teist ainet õpime, siis vastangi: „Tuleb aeg, mil läheb õpitud vaja, et iseenast või teisi aidata ja elus hakkama saada.” Siiski on mul vahel siiani keeruline mõista, miks me pidime füüsikat või keemiat nii sügavuti õppima. Ehkki alati on hea teada ja lõppkokkuvõttes jäävad vajalikud asjad ka meelde.

Koolides pakutav on seega igati põhjendatud ja vajalik?

Vaat teiste eest ma ei vastuta, kuid oma koolis oma laste puhul oleme õppekava koostades lähtunud lapsesõbralikkusest ja sellest, et oleks arusaadav. Sest koolitund ei ole kuiv raamatutekst, vaid elav, loogiline ja haarav. Õppimine peab olema loov, nii jääb ka paremini meelde. Eriti lastele, kelle füüsiline kurnatus ja erialane koormus – tantsutunnid, praktika, etendused Estonias – on sedavõrd suur. Nad peavad ju peale kõige muu suutma veel ka ainetundideks õppida. Ent dist-

sipliin on igas koolis kõige alus, sellela ei saa. Kui lapsed mõistavad reegleid, siis kõik toimib.

Teie kuueaastased pojad Eduard ja Raimond alustavad esmaspäevast eelkooliteed. Kas nad on selleks valmis?

Kuklas on juba küll selline judin, et mu lapsed ei oska veel lugeda ega kirjutada sellisel moel, mis kevadel katseteks vajalik on. Neile meeldib väga matemaatika. Arvutamine läheb peale rohkem kui kirjutamine. Mingil hetkel mängisime nendega pidevalt arvutusmänge...

Olen nende puhul märganud, et asju, mille kohta nad ütlevad, et ei oska, nad tegelikult oskavad. Sellises olukorras pole muud teha, kui usaldada lasteaija ja eelkooliõpetajaid. Neilt saan adekvaatset tagasisidet.

Ja kui kord päris koolikatseteni jõuame... No kõigepealt tuleb kuhugi sisse saada. Võimaliku kooli valimiseni pole me veel jõudnud. Eks võtan mingil hetkel nimekirja ette ja hakkam võimalusi

läbi vaatama. Muretseda pole mõistlik ja ma ei takerdu kunagi takistustesse. Selles teadmises on ka tubli kogus balletikooli tausta. Niiviisi meid õpetati: mitte miski ei ole võimatu, kui sa nii otsustad.

Tõsi, kuid kõigepealt peab olema tahtmine. Kuidas on lood poegade tantsulembusega?

Vanem poiss Eduard (sündis terve minuti jagu varem – P. K.) on minuga väga palju kaasas käinud ja ka balletikonkursse näinud. Teab liigutusi ja hüppab. Temas on liidriverd, ta on kangem, kuid ühtlasi peenem ja hapram. Meil oli hiljuti tulevikuplaanidest juttu ja siis Eduard arvas, et pärast kooli lõpetamist hakkab ta teadlaseks. Aga hiljem, kui suureks saab, siis hakkab tantsima. Mu küsiva pilgu peale ütles ta konkreetselt mehele, et „emme, ära praegu rohkem küsi, ma ei taha sellest täpsemalt rääkida“.

Raimond on aga arvutipoiss ja elab praegu oma mängudemaailmas, kehas tudes erinevateks tegelasteks. Arvutamän-

gudest on praegu tema jaoks kõige olulisem Minecraft.

Mida mõtlete, kui poisse vahel vaatama jääte?

Vaatan neid kui kahte kanget lätlast. Nõnda ma neid vahel kutsungi: „Kaks läti skorpioni.“ (Poissid on sündinud Skorpioni tähtkujus – P. K.) Nad on väga emotsionaalsed ja elavad lapsed ning füüsiliselt väga tugevad. Nad on mu abikaasaga loomu poolest väga sarnased ja kogemusest tean, et lätlase veri on eestlase omast keevalisem, temperament on tulisem. Minult on nad pärinud hingelisuse – nad on sisemuses väga õrnad ja haavatavad.

Seitse aastat ootasite oma poegi ja nüüd saavad nad peagi ise seitsmeaastaseks. Kas oskate 2007. a augustis, kui esimest korda lapseootusest kõnelesite, midagigi oma praegusest elust ette kujutada?

Kindlasti mitte. See aeg oli minu jaoks

Kaie Kõrbi kaksikud Eduard ja Raimond on nii vilkad, et võõram silm ei erista neid hetkekski.

Fotod: Priit Simson

igatpidi keeruline, sest mitte miski ei olnud veel selge ja kindel. Kas tänapäeval on üldse võimalik pikalt ette mõelda?

Olen tõesti suur unistaja, kuid elan siiski pigem päev korraga ja reaalselt.

Ma ei armasta pikalt ette planeerida, kuid töö vahel suisa nõuab seda. Aga laste kohta, et mis kooli nad lähevad või kuidas on elu kolme aasta pärast... Me keegi ei saa ju millelegi kindlad olla. Kesken-dungi siis pigem hetkele, elan ja töötan armastusega.

Muutunud olete te nende aastatega ometi. Kas ka närvilisemaks?

Ikka olen. (Naerab lõbustatult.) No mingid asjad ajavad mind alati närvi. Näiteks kui poissid kaklevad – siis ma lähen rahunemiseks nii kaugele, kui saan. Ma ei suuda kuulata nende vaidlusi stiilis „miks vend ütleb mu nime kolm korda?“ või „miks ta võttis minu asja?“. Ka mul olid õde ja vend, kuid meie olukorrad pole võrreldavad, sest see siin on kahe samalase ja kogu oma teadliku elu koos kas-

vanud poisi suhe. Ning kõige krooniks on see kahe ärahellitatud poisi suhe...

Kes teie poegi nii range distsipliiniga kasvanud vanemate kõrvalt siis sedasi hellitab?

No kes siis veel? Ikka poiste oma ema. Või no tegelikult mõlemad vanemad. (Vangutab muiates pead.) Jah, ma näen neid hellitamise vilju ja mõistan, et paljudes asjades olengi tõesti ise süüdi. Ehk ki kogu aeg sai mõeldud justkui ette, aga mõnikord on ju nii raske lapsele ei öelda ja õigeid otsuseid teha. Näiteks kui küsin, mida te süüa soovite, ja üks ütleb üht ning teine teist, siis ma teengi kaht erinevat toitu... Ja see on mu enda süü.

Jah, ma olen tubli süüdistaja. Kuid ma ei lasku äärmustesse. Ma ei ole kunagi ennast ebaõnnestujaks pidanud, isegi mitte mõttes. Ja ma ei soovita seda ka kellegi teisel isendale öelda. Kasulikum on ennast aeg-ajalt kõrvalt vaadata, et oma vigu näha. Nii ma ka vahel teen.

Õpetaja professionaalsusest räägitakse palju, teie olete õpetajate ja õpetamisega eri aegadel palju kokku puutunud.

ARUSAAM

Koolitund ei ole kuiv raamatutekst, vaid elav, loogiline ja harrav. Õppimine peab olema loov, nii jääb ka paremini meelde.

Milline on hea õpetaja?

See, kes pühendab ennast lastele, arvestab nendega ja näeb neis isiksusi. Õpetaja ei ole see, kes tuleb kooli, annab tunni ära ja lahkub. Õpetaja mõtleb lastele ka siis, kui ta koolist ära läheb. Kõik lapsed väärivad õpetajat, kes neid armastab.

Olen õnnelik, et mul on palju tööd ja pikad tööpäevad. Olen cluaeg töötegemist armastanud ja tean, et pidevalt tuleb ka ise juurde õppida. Sest ükski õpetaja ei saa kunagi valmis ja ükski direktor ei ole kunagi ideaalne. Kuid me tööta-

koostööd ei ole kuivatatud tekst, vaid elav, loogiline ja harras. Õppimine peab olema loov, nii jääb ka paremini meelde.

Milline on hea õpetaja?

See, kes pühendab ennast lastele, arvestab nendega ja näeb neis isiksusi. Õpetaja ei ole see, kes tuleb kooli, annab tunni ära ja lahkub. Õpetaja mõtleb lastele ka siis, kui ta koolist ära läheb. Kõik lapsed väärivad õpetajat, kes neid armastab.

Olen õnnelik, et mul on palju tööd ja pikad tööpäevad. Olen eluaeg töötegemist armastanud ja tean, et pidevalt tuleb ka ise juurde õppida. Sest ükski õpetaja ei saa kunagi valmis ja ükski direktor ei ole kunagi ideaalne. Kuid me tööta me selleks, et just õpilastel oleks parem.

Õpetaja headusest ja palgast rääkides võin ma koolijuhina öelda, et heale õpetajale on võimalik ka paremat palga maksta. Kõike saab koolisiseselt sätida. Ka nii, et näiteks suurepärasele õpetajale võib maksta rohkem kui lihtsalt õpetajale.

Mida te oma koolitee algusest mäletate?

Mäletan, et algus oli kohutavalt raske, sest olin ju metsatalus kasvanud laps. Ma polnud lasteaiaski käinud ega osanud üldse midagi. Istusin klassis nagu närtsinud lill kuivanud lillepotis... Päriltselt oli jube raske.

Käisin Hageri algkoolis ja hinnatel polnud väga vigagi, aga siis me kolisime ja ma läksin Kohila keskkooli, kus läks raskeks. Ka sellepärast, et klassid olid väga suured ja mina imetilluke.

Peagi läksin linna spordikooli ja keskendusin treeningutele, nii et tundides enam peaaegu ei käinudki. Lõpuks matemaatikaõpetaja täiesti vihkas mind ja aine oli kogu aeg kaks, ka tunnistusel. See aga tähendas, et kui teisel katsel balletikooli lõpuks sisse sain, pidin kordama neljandat klassi. Ning äkki loksus absoluutselt kõik paika. Tekkis mulje, nagu oleksin liiga vara kooli läinud. Nüüd sain kõigest ühtäkki aru, olin justkui järele kasvanud ja matemaatikahinne oli viis.

Nüüd tuli mul oma poegade pärast see teema uuesti läbi mõelda, sest pojad saavad ju novembris seitsmeaastaseks. Ma näen, et nad ei ole üldse valmis veel

Kolmekordselt sümbolne kohtumine: Kaie lavakarjääri üks säravamaid oli Odette-Ottilie kaksikroll balletis „Luikede järv”. Prints rollist abikaasaks astunud Viesturs Jansons teab, et kaksikute ema rollis on Kaie vähemalt sama särav.

kooli minema. Nad tahavad mängida ja hoopis midagi muud teha kui kuulekalt klassipingis kirjutada. See otsus nõudis julgust ja korraks maha istumist, ent praegu tean täpselt, et tegin poiste seisukohast õigesti.

Kas hindend on olulised?

Ei ole. Olulisemad on eesmärgid, näiteks lapse huvid. Ma ei nõua ega celda, et poisid õpiksid ainult viitele. Loomulikult võib tulla ka kolmesid. Tähtis on, et laps teab, mis on oluline ja milleks mida õpitakse. Et lapsel tekiks loogiline mõtlemine ja aine oleks huvitavalt õpetatud. Siis jääb meelde ka.

Räägime balletikooli õpilaste tasemest. Milline on praeguse seisu järgi hinnates balleti tulevik?

Töömahukas. Õpilasi tuleb meile kõikjal Eestist, nii poisse kui ka tüdrukuid. Laste taustal on erinevad balletistuudiod, on iluvõimlejad ja võistlustantsijaid, aga ka neid, kes pole üldse varem tantsimisega kokku puutunud.

Kokkuvõttes läheb hästi, sest nii Vanemuise kui ka Estonia teatriga on meil lähedane koostöö ning ühine ettekujutus sellest, kuidas ja kuhu liigume ning milline on kooli roll selles. Nagu ikka kultuuri puhul, on areng rahulik, aga kindel. Soovijaid on igal aastal järjest roh-

kem. Kuid oleks tore, kui katsetele tuleks 300 tahtjat ja nende hulgast valiksime 20 parimat... Vaat siis oleks tase sobival kõrgusel.

Milliste balletikooli puudutavate eelarvamustega olete kokku puutunud?

Põhiline probleem ja eelarvamus on, et see on kutsekool, ja heast koolist ei taheta ära tulla. Laps võib isegi tahta, aga vanemad ei luba. Meil on mitu sellist näidet. Seepärast on meile väga oluline, et üldine tase oleks hea kooli vääriline. Klassid on meil väikesed (viis kuni kaheksa last) ja olümpiaadidel läheb hästi. Taset näitab seegi, et siit on mindud pärast põhi-

Stseen balletist „Luikede järv”: Kaie Kõrb ja Viesturs Jansons

Foto: Sven Arbet

kooli edukalt n-ö eliitkooli. Mõne jaoks on probleem ka see, et oleme justkui kutsekool, mis annab lõpetajale keskerihariduse. Ehk on kunagi ka võimalik, et meie kooli lõpetades saab tantsija bakalaureusekraadi, nagu Peterburis Vaganova-nimelises balletikoolis.

Teie kooli kohta liigub ka kuulujutte – rangemat õppeasutust olevat raske leida. Mäletatakse alandamist, karjumist ja piitsutamist.

(Hingab sügavalt sisse.) Esiteks: enam seda kindlasti ei ole.

Agas oma ajast mäletan, et minu klassi poistel oli õpetaja, kes käis pika pulgaga tunnis ringi ja torkis lapsi. Piitsutamine ei ole ma kogunud, aga vaimset piitsutamist küll. Meeletult tuli pingutada, tahtejõudu arendada ja ennast sundida. Valjemat häält tehakse ikka ning kui laps on laisk ja paks, siis tuleb näppu viibutada ka. Kerge meie koolis tõesti pole. Kui meil on

levad nii laste kui ka lastevanematega. Teema on delikaatne ja ohtlik.

Laiemalt õpetame koolis ka terviseõpetust ja psühholoogiat. Meil on eraldi tervisenädalad ja kodulehel ka soovituslik menüü ning meie koolitoit erineb mõnevõrra tavapärasest.

Te olete tubli maiustaja. Mida oma kooliaja toidust mäletate?

Ma ei söönud vahel päevade viisi midagi muud kui musta leiba. Seda sai piiramatult sööklast võtta. Aga neljapäeviti istusin alati ja peaaegu üks koolisööklas seda pakuti. Erilised lemmikud olid need hallid kalakotletid. Ja kui piimasuppi ja tanguputru anti, siis sõin ka. Muidu aga olin sõna otseses mõttes vee ja leiva peal.

Elasin esimesed kolm aastat toomkiriku taga õpilaskodus ning kui kodust

– ÕUDNE MÄLESTUS

Oma ajast mäletan, et minu klassi poistel oli õpetaja, kes käis pika pulgaga tunnis ringi ja torkis lapsi.

raks koos. Siis nad saavad minult kõike küsida. Oma elu ajaloolistest hetkedest olen ikka rääkinud. Näiteks seda, kuidas läksin varem magama, et siis vara ärgata ja kooli tulla. Kui kolisime vanematega Öismäele, hakkasin sealt kuue paiku hommikul bussiga linna tulema. Tund algas kaheksast, aga me sõbrannadega palusime valvetädi, et ta tuleks varem meile uksi avama, et saaksime saali venitama minna. Kogu see maailm, kõik lavastused ning proovid olid nii pööraselt huvitavad, olin ihu ja hingega kõiges sees – kui saaks vaid tantsida!

Jah, mul on siit majast ainult väga head mälestused...

Mida oma õpetajatest Helmi Puurist ja Tiiu Randviirust eneses kaasas kannate?

Nemad kaks on hea õpetaja näited, sest neis on midagi, mida ei saa ühestki raamatust õppida. Ja muidugi Ilse Adusson, minu kõige esimene õpetaja balletikoolis. Viis kõige olulisemat aastat vormis ta mind, ja nii võimsalt, et olen palunud tal veel tänagi – ehkki ta on juba 80-aastane – siin koolis lastele ja meile teistelegi oma olemisega toeks olla.

Helmi õpetas, et tantsima ei pea mitte jalgade või kehaga, vaid kuni juuksekarva otsani ja sõrmeküüne tipuni. Kui juba, siis filigraanselt. Ta võis tuhandeid kordi paluda sul sama asja korrata, sest tema jaoks ei olnud ikka veel hästi... Mul tekkis juba trots, et no kaua võib, aga tema ikka võis ja tulemused olid seda väärt. Helmi oli hea ning hell inimene, süstis meisse armastust, helgust ja soojust. Ja ta ei tõstnud kunagi häält. Vaat seda ma temalt ära ei õppinudki.

Helmi mängis Estonia teatri repetiitori-koreograafina minu elus väga suurt rolli, kõik oma suured lavarollid, ka „Luikede järve” musta ja valge luige tegin ma temaga. Tiiu Randviir on mu õpetaja balletikoolist siiani. Kui vajan suunamist või nõuannet, siis võin alati talle loota. Väiksen kartsin teda kohutavalt, ta oli siis priimabaleriin ja olime kõiki tema etendusi näinud. Kui ta siis tundi andma tuli... Huh, ta oli väga range.

Kas te vahel nukraks ka muutute, sest kõik on juba olnud?

Ei, üldse mitte.

Minu meelest paneb elu aja paika. Kõik tuleb õigel ajal ja kõik on täpselt nii, kuidas peab, nagu laulab Ivo Linna. Ma ei ole absoluutselt õnnetu sellepärast, et kolm aastat tagasi tantsimise täielikult lõpetasin. See kõik tuli nii normaalselt. Ja ma ei tahaks midagi uuesti korrata ka.

Ei, lavale ma enam ei lähe – see aeg on lõppenud.

Jah, Maia Plisetskaja oli 70-aastaselt laval, kuid see on tema elu ja valik. Mina elan oma elu ja kultuuritemplit peab austama. Olin niigi kaua laval. Ning lõpus võitlesin ju isendaga, et end pärast poegi uuesti vormi saada ja 50 aasta juubeliendust ära tantsida. Olen väga tänulik, et sain Estonias heas valguses lahkuda... Teatri seinad jätaavad ju sellised

Stseen balletist „Luikede järv”: Kaie Kõrb ja Viesturs Jansons Foto: Sven Arbet

kooli edukalt n-ö eliitkooli. Mõne jaoks on probleem ka see, et oleme justkui kutsekool, mis annab lõpetajale keskerihariduse. Ehk on kunagi ka võimalik, et meie kooli lõpetades saab tantsija bakalaureusekraadi, nagu Peterburis Vaganova-nimelises balletikoolis.

Teie kooli kohta liigub ka kuulujutte – rangemat õppeasutust olevat raske leida. Mäletatakse alandamist, karjumist ja piitsutamist.

(Hingab sügavalt sisse.) Esiteks: enam seda kindlasti ei ole.

Aga oma ajast mäletan, et minu klassi poistel oli õpetaja, kes käis pika pulgaga tunnis ringi ja torkis lapsi. Piitsuga piitsutamist ei ole ma kogenud, aga vaimset piitsutamist küll. Meeletult tuli pingutada, tahtejõudu arendada ja ennast sundida. Valjemat häält tehakse ikka ning kui laps on laisk ja paks, siis tuleb näppu viibutada ka. Kerge meie koolis tõesti pole. Kui meil on paaristantsu tund

ehk *pas de deux*, siis partner peab jaksama baleriini tõsta enesele liiga tegemata. Lapse füüsis ajaga loomulikult muutub ja praegu võimaldab me õppekava tantsimist jätkata ka neil, kes pikemaks või pisut vormikamaks sirguvad. Sellest sügisest alustame koolis ka uut suunda: kaasaegse tantsu õppekava.

Kehakaal on tantsija puhul oluline. Kas panete õpilased siis dieedile?

Selleks ei ole meil õigust. Ent kui õpilane on juurde võtnud, siis õpetajad vest-

levad nii laste kui ka lastevanematega. Teema on delikaatne ja ohtlik.

Laiemalt õpetame koolis ka terviseõpetust ja psühholoogiat. Meil on eraldi tervisenädalad ja kodulehel ka soovituslik menüü ning meie koolitoit erineb mõnevõrra tavapärasest.

Te olete tubli maiustaja. Mida oma kooliaja toidust mäletate?

Ma ei söönud vahel päevade viisi midagi muud kui musta leiba. Seda sai piiramatult sööklast võtta. Aga neljapäeviti istusin alati ja peaaegu üksi koolisööklas ning vitsutasin kala, ükskõik mis moel seda pakuti. Erilised lemmikud olid need hallid kalakotletid. Ja kui piimasuppi ja tanguputru anti, siis sõin ka. Muidu aga olin sõna otseses mõttes vee ja leiva peal.

Elasin esimesed kolm aastat toomkiriku taga õpilaskodus ning kui kodust

anti kaasa üks rubla, siis see kulus esimesel päeval kommidele ja edasi tuli nälg. Koju lubati iga kahe nädala tagant... Üks mälupilt on seotud suurte punaste Poola õuntega. Rahatuna vesistasin neid vaadates suud, et kui saaks kasvõi ühe... Aga ei saanud.

Kas räägite neid lugusid vahel ka oma õpilastele?

Vahel jah, näiteks oma klassi ja minu sünnipäeval. Lapsed teevad mulle siis toreda üllatuse ja erialatunni lõpus istume kor-

matust õppida. Ja muidugi Ilse Adusson, minu kõige esimene õpetaja balletikoolis. Viis kõige olulisemat aastat vormis ta mind, ja nii võimsalt, et olen palunud tal veel tänagi – ehkki ta on juba 80-aastane – siin koolis lastele ja meile teistelegi oma olemisega toeks olla.

Helmi õpetas, et tantsima ei pea mitte jalgade või kehaga, vaid kuni juuksekarva otsani ja sõrmeküüne tipuni. Kui juba, siis filigraanselt. Ta võis tuhandeid kordi paluda sul sama asja korrata, sest tema jaoks ei olnud ikka veel hästi... Mul tekkis juba trots, et no kaua võib, aga tema ikka võis ja tulemused olid seda väärt. Helmi oli hea ning hell inimene, süstis meisse armastust, helgust ja soojust. Ja ta ei tõstnud kunagi häält. Vaat seda ma temalt ära ei õppinudki.

Helmi mängis Estonia teatri repetiitorkoreograafina minu elus väga suurt rolli, kõik oma suured lavarollid, ka „Luikede järve” musta ja valge luige tegin ma temaga. Tiiu Randviir on mu õpetaja balletikoolist siiani. Kui vajan suunamist või nõuannet, siis võin alati talle loota. Väiksenä kartsime teda kohutavalt, ta oli siis priimabaleriin ja olime kõiki tema etendusi näinud. Kui ta siis tundi andma tuli... Huh, ta oli väga range.

Kas te vahel nukraks ka muutute, sest kõik on juba olnud?

Ei, üldse mitte.

Minu meelest paneb elu aja paika. Kõik tuleb õigel ajal ja kõik on täpselt nii, kuid peab, nagu laulab Ivo Linna. Ma ei ole absoluutselt õnnetu sellepärast, et kolm aastat tagasi tantsimise täielikult lõpetasin. See kõik tuli nii normaalselt. Ja ma ei tahaks midagi uuesti korrata ka.

Ei, lavale ma enam ei lähe – see aeg on lõppenud.

Jah, Maia Plisetskaja oli 70-aastaselt laval, kuid see on tema elu ja valik. Mina elan oma elu ja kultuuritemplit peab austama. Olin niigi kaua laval. Ning lõpus võitlesin ju isendaga, et end pärast poegi uuesti vormi saada ja 50 aasta juubelienduse ära tantsida. Olen väga tänulik, et sain Estoniast heas valguses lahkuda... Teatri seinad jätvavad ju sellised asjad meelde.

Kas teie elu on olnud teie enda valikute või pigem juhuste jada?

Minu elus on olnud kõike: saatust, millesse ma usun, kulgemist, vedamist, juhuheid ja ka isenda valikuid.

53-aastane on väga hea olla. Mulle meeldib mu iga. On parajalt palju kogemusi, aga neid on ikka veel puudu, iga päev on uus võimalus elutarkust juurde koguda. Saatust on andnud mulle nii palju ning see teadmine viib edasi, hoiab elus ja õpetab pidevalt midagi uut.